

vedkommende var henholdsvis 11.9 og 13.7 mill. kr. og for saltvandsfiskens vedkommende henholdsvis 64.2 og 73.8 mill. Kr. Totalværdien av Tysklands indførsel av fersk saltvandsfisk øket fra 31.7 mill. Kr. i 1909 til 34.1 mill. Kr. i 1910 og av saltet saltvandsfisk fra 32.5 til 39.7 mill. Kr.; altsaa tiltok indførselen av saltet saltvandsfisk mest; det motsatte var tilfældet med den norske import, idet den tiltok fra 2.6 til 3.5 mill. Kr. for saltet saltvandsfisks vedkommende og fra 5.1 til 7.5 mill. Kr. for fersk saltvandsfisks vedkommende; værdien av indførselen av norsk ferskvandsfisk gik derimot ned fra 1.0 mill. Kr. i 1909 til 0.86 mill. Kr. i 1910. Totalværdien av den fra Norge indførte saltvandsfisk og ferskvandsfisk (ikke tilberedt) utgjorde altsaa i 1910 11.8 og i 1909 8.7 mill. Kr. Norges andel i den store stigning i fiskeimporten i 1910 var saaledes meget betydelig.

Konsulen i **Stettin** indberetter, at aaret 1910 for importen og avsætningen av sild opviser rekordsifre i Stettin, og han uttaler sin glæde over, at importen av norsk sild til Stettin er steget, endskjønt indførselen dit av norsk fetsild var næsten 100 000 tdr. mindre end i 1909.

Konsulen i **Lübeck** meddeler bl. a.: „Av norsk saltet sild kom der saagodtsom intet, hvilket er saa meget mere beklagelig, som netop den norske fetsild paa grund av sin udmerkede kvalitet i det foregaaende aar hadde skapt sig et godt navn hos de lübekske kjøbmænd. Forøvrig er at bemerke, at det herværende sildemarked frigjør sig mer og mer for skotsk og hollandsk vare, da disse som oftest ikke kan maale sig i kvalitet med den tyske sild eller med sild fra skandinaviske lande. Importen av norsk sild var betydelig større end i det foregaaende aar, og synes denne vor nye eksport at ha en god fremtid for sig. Til belysning av utviklingen av dette forhold kan nævnes, at mens der i 1908 hertil kom kun et norsk skib med 84 kasser fersk sild, saa stiller tallene sig for 1909 til henholdsvis 9 og 16 934 og for 1910 til 10 og 19 669.“

Vicekonsulen i **Altona** indberetter bl. a.: „Norge er i 1910 den største leverandør av fersk sild til Altona og overgaar sogar Storbritannien, som altid tidligere har været dominerende her paa fiskemarkedet, med ca. 240 000 kg. Den totale import av iset fersk sild fra Norge til Altona i 1910 viser det glædelige opsving av 7872 tons fersk sild mer end i 1909. Denne betydelige økning av norsk sild her paa markedet ifjor har ogsaa sin aarsak deri, at sildesæsonen i Lowestoft, som vanlig er vor slemmeste konkurrent her, slog fuldstændig feil. Av iset fersk fetsild fra Nordland ankom hit i 1910 40 ladninger med 55 238 kasser, hvilket viser en mindre import av 26 000 kasser mot i 1909, og har dette som bekjendt sin aarsak deri, at Nordlandsfisket hjemme var ifjor betydelig mindre, end det var i 1909, og hørte ogsaa fisket i fjorsæsonen to maaneder tidligere op end i det foregaaende aar. Altonas import av fersk sild har i de senere aar øket sterkt, og avsætningsmarkedet for fersk sild i Tyskland har stadig utvidet sig. Fiskeforbruket stiger sterkt paa grund av de høje priser paa levnetsmidler, og der er al utsigt til, at norsk sild vil fremtidig avsættes her i endnu større forhold end tidligere; dog er og forblir hovedbetingelsen for et godt finansielt resultat en omsorgsfuld pakning, og at varen sendes hit i saa frisk tilstand som mulig.“

Vicekonsulen i **Altona** meddeler endvidere, at fetsildens sortering var meget bedre i 1910 end i 1909, og at det derfor i det sidstforløpne aar ikke indtraf nogen egentlige pristap, fordi smaa og stor sild var pakket om hinanden i samme kasse, og dog kunde silden, især notfetsilden, ogsaa i 1910 ha været bedre sortert. Vicekonsulen anbefaler, at den sild, som sendes til Altona, blir sortert omhyggelig; ganske smaa sild blir nemlig der likefrem vraket, da de ikke egner sig for det tyske marked. En vel sortert ladning vil — siger vicekonsulen — under normale forhold holde sig i pris, saa at de med sorteringen forbundne utgifter altid erholdes rikelig tilbake. Saaledes betaltes der i Altona pr. kasse med 900 til 1200 stykker blandet fetsild ca. 8 til 10 Kr., mens der for en kasse med 800 stykker vel sortert fetsild betaltes 15 til 18 Kr.

Endvidere indberetter konsulen i **Stettin**: „Fetsildens kvalitet og størrelse var overensstemmende med kjøernes ønsker, ialfald hvad tidligfanget vare angik, og behandlingen kan ogsaa i det store og hele betegnes som tilfredsstillende. Flertallet av eksportørerne synes nu at indse, at i den skarpe konkurransen om avsætningen fra alle produktionslandes side kan Norge kun opretholde sin stilling, naar kjøernes krav med hensyn til varens behandling efterkommes. Det forekommer dog fremdeles, at partier paa grund av for løs pakning eller ujevn sortering gir anledning til klage, og avskiberen bærer for det meste tapet; han maa nemlig enten nøie sig med en lavere pris eller ogsaa bære omkostningerne ved paapakning. Disse stiller sig forholdsvis høje grundet forøkede arbeidsutgifter, og den told, som han maa betale av den til paapakning benyttede sild, ganske bortseet fra, at de ellers ofte gode chanser for salg fra bordgaard tapt. Enhver, der ønsker at arbeide med markedet her, burde i sin egen interesse ta dette i betragtning.“

Med hensyn til vaarsildens kvalitet indberetter vicekonsulen i **Altona**: „Delvis var desværre flere ganger sildens daarlige kvalitet ogsaa skyld i de lave priser, som i enkelte tilfælder skrev sig fra, at endel ladninger blev meget forsinket underveis paa grund av uveir og storm, og garnsild og snurpenotsild, som hovedsagelig eksporteres hit fra Norge, ikke taaler lang forsinkelse. (Den finere notstængsild sendes for det meste til Hull). Likeledes har jeg bragt i erfaring, at avsenderne holdt silden for længe tilbake i det haab, at markedet her vilde forbedre sig, og ankom saadanne ladninger for det meste i en meget daarlig tilstand, saa at de maatte sælges til priser, som var langt under de gjeldende dagsnoteringer. I det hele tat bør alle eksportører og befragtere hjemme arbeide sammen for at naa det maal, at silden saa hurtig som mulig i frisk tilstand fra eksportenhavnene med saa hurtig gaaende dampere som mulig sendes hit til markedet, saa at silden under normale veirforhold kan naa frem saa hurtig og frisk som mulig, hvorved man undgaar, at den maa sælges som sekunda vare til de store fabrikker. Saavidt jeg av forholdene kan danne mig en mening, saa synes det at fremgaa, at eksportørerne hjemme har endnu den anskuelse, at Altona kan bruke alt, som heter sild, uten at kvaliteten kommer videre i betragtning; men dette er fuldstændig feilagtig. Her er den regel, jo bedre vare,

saaledes magistraten i indeværende aar indrettet ca. 70 utsalgssteder for saltvandsfisk i torvhallerne, hvorhos Berlins forsteder Schöneberg og Wilmersdorf har oprettet kommunale utsalgssteder for saltvandsfisk. Efterspørslen skal være meget god, og man skal enkelte dage formelig slaas om fisken. Det synes at være den almindelige opfattning, at konsumen av saltvandsfisk vil tilta i indlandet især, dersom kjøtpriserne vedblir at være saa høi, som de i den senere tid har været.

Vicekonsulen i **Geestemünde** uttaler i sin aarsberetning for 1910, at utsigterne for Norges fiskeeksport til Tyskland er gunstige; den tyske fiskehandel kan — sier han — for nogen fiskesorters og kvaliteters vedkommende ikke undvære den norske indførsel. Idet vicekonsulen nævner, at der er bestræbelser oppe for at fordele den norske fiskeindførsel til Tyskland paa de forskjellige fiskemarkeder, tilføier han, at „Neptunlinjen“ i Bremen har sat igang en direkte linje mellem det vestlige Norge og Bergen, saa at der nu er anledning til at importere norsk fisk over Tysklands største fiskehavn Geestemünde, hvor der for tiden findes 60 fiskeforretninger en gros, 8 røkerier, 12 marinadeanstalter, 1 levertranfabrik og en fabrik for tilvirkning av klip- og stokfisk. Endelig tilføier vicekonsulen, at fersk sild, som hovedsagelig forbrukes af marinade- og konserveindustrien, mer end hittil burde eksporteres direkte fra Norge til Geestemünde, da de derværende marinadeanstalter heller ønsker, at silden forsendes direkte end over Hamburg-Altona.

Der klages meget over de tyske saltvandsfiskeriers styring, og der er rettet henvendelse til saavel Riksdagen som den preussiske Landdag om at komme dem tilhjælp.

Under behandlingen av posten angaaende bevilgning av 350 000 $\text{M}\text{ø}$ til saltvandsfiskeriernes fremme i budgettet for 1911 vedtok saaledes Riksdagen en fra konservativt hold fremsat resolution om at andra Rikskansleren om at træffe de fornødne forføninger til opnåelse af enighet mellem de tyske østersjøstater betræffende fælles politivedtægter for de tyske østersjøfiskerier og beskyttelse af fiskebestanden ved den tyske østersjøkyst; endvidere indeholder resolutionen en anmodning til Rikskansleren om at søke at faa istand en international overenskomst mellem samtlige østersjømagter angaaende fiskerierne i Østersjøen. Denne resolution blev enstemmig vedtagt.

Under sin begrundelse av resolutionen uttalte en af de herrer, som hadde bragt den i forslag, at fiskerne fra den østlige del af Østersjøen om sommeren kom til den vestlige, fiskerikere del, og at den omstændighed hadde gjort fisket intensivere og formindsket utbyttet for den enkelte. Resultatet var, at fiskebestanden var avtatt. Hertil hadde ogsaa bidradd, at man anvendte større net og andre fiskeredskaper end tidligere, og at de med petroleumsmotorer forsynte seilskibe var mere bevægelig og som følge derav kunde utnytte tiden bedre. Til beskyttelse af fiskebestanden var fiskerne villig til at underkaste sig de nødvendige indskrænkninger i form av fastsættelse af passende minimumsmaal for den fangede fisk og indførelse af fredningstider. Mecklenburg hadde allerede i 1904 gjort et forsøk i denne retning, der imidlertid var mislykket, da omraadet var forlitet. Man maatte derfor søke at tilveiebringe enighet mellem samtlige tyske østersjø-

stater. Det var imidlertid ikke tilstrækkelig at indføre en saadan ordning inden territorialvandene; men den burde for at bli effektiv utstrækkes til hele Østersjøen, og derfor gik resolutionens anden del ut paa en anmodning til Rikskansleren om at søke at faa istand en overenskomst mellem samtlige østersjømagter. Den i Riksdagen tilstedevarende repræsentant for riks-indreministeriet uttalte, at Rikskansleren var beredt til, dersom Riksdagen vedtok denne resolution, først at sætte sig i forbindelse med den preussiske handelsminister og, alt eftersom tankerne blev optat af denne, eventuelt at tilby sin medvirkning i den forønskede retning. Av resultatet av de deretter indlede konferenser vilde det avhænge, om man kom til at gaa utover kyststrækningen, og om hvorvidt en international overenskomst om minimumsmaal og visse fredningstider blev at avslutte med østersjømagterne beträffende fiskerierne i Østersjøen, eller om man burde ta denne tanke op til behandling i forbindelse med resultaterne av de internationale havforskninger ikke blot for Østersjøens, men ogsaa for Nordsjøens vedkommende med den videre kreds av de deri interesserte stater.

Av et par andre talere, tilhørende centrum og det nationalliberale parti, blev der under samme debat uttalt tilfredshet med, at det tyske indreministerium tilstaar havfiskerne understøttelse til anbringelse af apparater for traadløs teleografi ombord i fiskefartøierne, hvorhos der av en nationalliberal riksdagsmand blev utkastet den tanke at forandre bygningspræmierne for sildefiskeskibe til fangstpræmier.

Den konservative riksdagsmand fra den kreds, hvori Tysklands vigtigste fiskehavn Geestemünde ligger, uttalte i anledning av den betydelige indførsel af saltvandsfisk over landgrænsen fra Ymuiden i Holland til Rhinprovinser, Westfalen, Sydtyskland etc., at al saltvandsfisk burde indføres over en tysk havn, fra hvilken havfiske drives, idet man i disse havne hadde en fuldkommen garanti med hensyn til den sanitære undersøkelse, som man ikke kunde ha ved indførsel landværts. Den samme taler berørte ogsaa den kontrol, som vedkommende myndighed i Geestemünde underkaster de avseilende fiskedampseskibes fiskerum og mandskapslugarer med hensyn til renslighet, hvorhos han fremhævet, at fisken dersteds blev undersøkt i skibene ved utlosningen i auktionshallen og i lagerhusene, røkerierne, marinadeanstalterne og stokfiskfabrikkerne. I auktionshallerne førtes av en dertil ansat person — „Hallenmeister“ — en skarp kontrol med, at den solgte fisk ikke blot for øieblikket var skikket til menneskeføde, men at den ogsaa ville bli det, naar den ankom til sit bestemmelsessted. Taleren rettet en forespørsel til den tilstedevarende repræsentant for det tyske riks-indreministerium om, hvorvidt de med det tyske fiskeri konkurrerende fremmede havne som f. eks. Ymuiden hadde lignende kontrolbestemmelser, og uttalte sig for en almindelig sundhetspolitikkontrol med fisk i Tyskland.

Repræsentanten for Geestemünde fremholdt endelig, at det tyske havfiske var uheldigere stillet med hensyn til produktionsomkostningerne end sine utenlandske konkurrenter. De tyske redere maatte saaledes betale mere for sine kul end de engelske og mere i arbeidsløn end de hollandske; de tyske havfiskefartøier hadde længere

reise til fiskepladserne end de danske; endvidere hadde ikke de utenlandske konkurrenter de strenge bestemmelser i de tyske riksvarsikringslove og den tyske „Gewerbeordnung“. Disse omstændigheter lettet utlænderne konkurransen med de tyske redere. Forat det tyske havfiskeri kunde anta større omfang, maatte man derfor utjevne de omkostninger, som er forbundne med havfisket i Tyskland og i de konkurrerende lande; hertil var tolden nødvendig; det størst mulige kvantum tysk saltvandsfisk vilde bli tilført det tyske marked, dersom der, naar de nuværende handelstraktater utløp, i samme blev indtatt indførselstold for fisk.

Fra nationalliberalt hold blev der fremhævet, at enhver forhøielse av sildetolden maatte ansees som betænkelig, hvorhos en socialist uttalte sin uenighet i ønsket om told paa fersk fisk, da forbruken derav var blot større som en følge af de stedse stigende kjøtpriser, og da det var at ønske, at dette forbruk fremdeles vilde tilta. Et medlem av det frisindede folkeparti anførte, at den tyske fiskerbefolkning stod fuldstændig avisende likeoverfor det heromhandlede toldspørsmaal. Bortset fra at fersk saltvandsfisk, som er et billig folkenæringsmiddel, vilde bli fordyret ved toldpaalæg, vilde selve fortoldningen medføre forsinkelse ved fiskens forsendelse; fiskens kvalitet forhøiedes ved den hurtige befordring; man kunde derfor forstaa, hvormeget fiskerbefolkningen var imot denne told.

I anledning av de under den ovenfor omhandlede debat behandlede spørsmaal uttalte den tilstedevarende repræsentant for det tyske riks-indremisterium bl. a. følgende: De forhandlinger, som var ført mellem „Der Deutsche Seefischereiverein“ og vedkommende jernbane-myndigheter med tilkaldelse av interesserte har ikke blot dreiet sig om nedsættelse af tarifferne for fisk, men ogsaa om alle mulige lettelser i jernbanevæsenet til gunst for fiskerierne, særlig med hensyn til hurtigere befordring, særskilte vogne, vognenes maling o. s. v. Der var av det tyske riks-indremisterium og specielt av „Der Deutsche Seefischereiverein“ med finansiell støtte av dette ministerium drevet en omfattende propaganda og med godt resultat for utvidelse af forbruken av saltvandsfisk. Den bedste propaganda var imidlertid billig fisk og de interesserte kredse burde likeoverfor salgsorganisationerne virke i denne retning.

Det var at ønske, at vedkommende rederier indsaa, at anbringelse av radiotelegrafstationer paa deres fartøier var i deres egen interesse. Det tyske riks-indremisterium betalte nu i principet indtil halvdelen av installationsomkostningerne, der utgjorde ca. 6000 M., altsaa henved 3000 M. Det var ogsaa at ønske, at rederierne vilde vise mere interesse for denne sak, og at ministeriet kunde anvende mere penger i dette siemed. Disse installationer kom ikke blot skibenes sikkerhet til gode, men ogsaa de kommercielle interesser.

Spørsmalet om overgang fra bygge- til fangstpræmier var saa indviklet, at det var umulig at drøfte det i Riks-dagen. Fangstpræmierne vilde koste langt mere end det beløp, som hittil hadde staat til ministeriets raadighet.

De med hensyn til saltbestrodd sild anstillede undersøkelser hadde resultert i, at paastanden om misbruken av den saakaldte letsaltede sild var sterkt overdrevet. Told-

myndigheterne var allikevel blot instruert om at føre skarpere kontrol med den saakaldte cementsild, d. v. s. i cementrum opbevarede sild som for at slippe at erlægge told ved indførselen forbigaaende blev befriet for salt. Denne forholdsregel hadde ogsaa hat til resultat, at der ikke i den senere tid var forekommet klager herover til indremisteriet.

Hvad der i forbindelse med den paa bane bragte sundhetsundersøkelse av fisken i havnene var anført med hensyn til Geestemünde, var overordentlig anerkjendelsesværdig. Man maatte imidlertid ved en saadan sunhetskontrol anvende forsigtighed, og der burde ikke derigjen nem opstaar nogen forsinkelse; det var det samme med tolden. Regjeringens repræsentant vilde imidlertid foranledige undersøkt, om der i utlandet, f. eks. i Ymuiden fandtes lignende indretninger. Dersom de ikke eksisterte, trodte han ikke, at man allerede av den grund kunde komme derhen, at man forbød indførselen over land og henviste den til sjøkysten.

Forpommerns og Rügens fiskeriforening i Stralsund rettet i sidste session et andragende til den preussiske Landdags „Abgeordnetenhaus“ om at træffe forholdsregler mot de utenlandske fiskeres og fiskehandlernes konkurrance i østersjøhavnene. Efter ansøkernes mening trykkes gjennem denne konkurrance ikke alene priserne ned, men avsætningen blir ogsaa vanskeliggjort. Dette uheldige forhold var allerede tiltat, efterat jernbanefærgeforbindelsen Gjedser — Warnemünde var ivverksat; ruten Trelleborg — Sassnitz har gjort den endnu værre.

Det hele, tidligere saa indbringende, silde- og flyndrefiske er derfor nu i virkeligheten sin undergang nær. Efter ansøkernes opfatning er derfor ingen anden utvei end en tilstrækkelig beskyttelsestold paa fersk fisk.

En repræsentant fra den preussiske regjering erklærte under agrarkommissionens behandling af dette andragende bl. a. følgende: Toldfriheten for fersk fisk — med undtagelse af karper, som ikke stammer fra dammer — er fastsat i handelstraktaterne, hvis frist løper til den 31 desember 1917. Før dette tidspunkt er derfor indførelse af told paa fersk fisk utelukket. Under disse omstændigheter synes det ikke at være å propos allerede nu at indgaa paa drøftelser av det meget omstridte spørsmaal om fisketold, ganske bortseet fra at toldsaker hører ind under rikets kompetence.

Vedkommende regjeringsrepræsentant bemerket desuden i anledning af ansøkernes andragende, at det Tyske Rike allerede siden lang tid tilbage aarlig tilstaaer talrike fiskere hjælp til anskaffelse af motorer, og at der i de senere aar er indrettet fiskehavner paa mange steder ved østersjøkysten.

Forskjellige medlemmer av kommissionen uttalte derpaa, at det under disse omstændigheter ikke syntes at være mulig for nærværende at gaa nærmere ind paa ansøkernes ønsker angaaende indførelse af beskyttelsestold, men at der for den Kgl. Regjering dog maaske kunde gives andre midler, hvormed ansøkerne kunde ydes hjælp i deres tilsynelatende nødstilstand, idet det bl. a. blev fremhævet, at fiskerne aarlig yder et yderst fortræffelig rekrutmateriale for den tyske hær og marine. Agrarkommissionens forslag om, at det heromhandlede andragende blev over-

sendt til den preussiske regjering „som materiale“ blev enstemmig vedtatt av „Abgeordnetenhaus“.

„Verein der deutschen Fischindustriellen“ har uttalt sig mot det ovenfor nævnte toldandragende og har bl. a. erklært følgende:

Det er riktig, at der over Trelleborg—Sassnitz kommer store kantiteter norsk og svensk sild. Denne sild skader imidlertid ikke paa nogen maate den av pommerske fiskere fangede vares pris. Den utenlandske sild vilde med en told av 100 % av dens værdi endnu bli langt billigere end den utsøkte, meget fine, delikate pommerske sild. I virkeligheten er konjunkturerne ikke avhengig av hinanden. Prisen paa den pommerske vare retter sig udelukkende etter kvaliteten og fangtutbyttet av det pommerske fiske, og konjunkturerne falder like saagodt, naar den utenlandske vare fuldstændig mangler, som de ofte stiger uhyre ved massetilførsel fra utlandet. Den over Sassnitz indførte norske og svenske sild er et nødvendig raaproduct for de store fiskeindustrielle bedrifter i Stettin, Berlin, Schlutup, Lübeck osv., som forsyner de brede lag av befolkningen med billig og velsmakende færdig tilberedt fiskemat. Tilførselen fra utlandet er for det meste ikke stor nok til at gi de eksisterende fabrikker tilstrækkelig beskæftigelse og til at tilfredsstille etterspørselen efter fiskevarer. Det er ogsaa let forklarlig, naar man betænker, at den tyske fiskeindustri paa grund av ikke tilstrækkelig tilførsel hittil blot har bragt det til en totalproduktion av høist 60 millioner M_r i salgsverdi, altsaa endnu ikke engang 1 M_r aarlig pr. individ av befolkningen. Den tyske fiskeindustri er derfor ikke blot skikket til, men har behov for at fordoble sig, og en forringelse og fordyrelse av dens raaproduct vilde være en uret mot denne industri og det tyske folk. Det totale tyske sildefiskeri er ikke i stand til at leve, det være blot en procent av det raastof, som den tyske fiskeindustri trænger. Lar sig da overhodet en told diskutere? Den i den tyske fiskeindustri anvendte ferske fisk er næsten udelukkende af tysk produktion; i første række kommer den av de tyske havfiskere i Nordsjøen fangede fisk. Man tar sin tilflugt til utlandet blot, naar fangsten her i Tyskland er i den grad knap, at priserne er uoverkomelige for industrien; da bestiller man mindre partier fra utlandet for at holde forretningen i de forskjellige distrikter gaaende. De partier av ferks fisk (ikke sild), som tages fra Norge, Danmark og Sverige, tjener til erstatning for tysk fisk for at tilfredsstille etterspørselen i ferskfiskkonsumen. „Verein der Deutschen Fischindustrieellen“ fremhæver derefter, at det heromhandlede andragende ikke skyldes fiskeribefolkningens, men nogen parlamentarikeres behov. Tilslut forsikrer nævnte forening, at østersjøfiskerne ikke lider av mangel paa avsætning og utilstrækkelige priser, men av deres fangsts utilstrækkelige kantitet og for enkelte sorters vedkommende av utilstrækkelig kvalitet.

„Verein der Deutschen Fischindustriellen“ har senere paa sin generalforsamling besluttet at iverksætte en livlig agitation mot agitationen for fisketold, idet den er av den mening, at enhver fisketold bør undgaaes, og at det bedste middel til at hæve saltvandsfiskeriet er nedstættelse av fragterne for saltvandsfisk, jfr. 520. G. 10. 10. 1911.

Nedenstaende tabel viser værdien (i tusen M_r) av de tyske saltvandsfiskerier i de to sidste aar:

	Nordsjøen		Østersjøen ¹⁾	
	1910	1909	1910	1909
Fisk	16 519	15 476	7 849	6 369
Skaldyr	592	659	3	3
Andre sjødyr.....	5	5	9	9
Produkter av sjødyr..	10 617	10 635	—	—
Tilsammen	27 733	26 775	7 861	6 381

Den samlede værdi av nord- og østersjøfiskerierne utgjorde saaledes i 1910 35.6 mill. M_r mot 33.2 mill. M_r i 1909.

Under skaldyr i ovenstaende tabel gaar følgende 6 arter: krabber, hummer, keiserhummer, „Taschenkrebs“, østers og muslinger. Av totalværdien av skaldyr falder næsten $5/6$ paa krabber; dernæst kommer østers. Østersavlen er især av betydning ved Sylt.

Næsten den hele værdi av produkter av sjødyr falder paa saltet sild eller 10.3 mill. M_r baade i 1910 og 1909; resten falder næsten udelukkende paa fiskelever.

Hvad nordsjøfiskerierne angaar, for hvilke der i 1909 er optat 43 forskjellige fiskesorter i statistikken, kommer efter sild²⁾ i første række kolje med en værdi av 5.7 mill. M_r i 1909 og 5.9 mill. M_r i 1908 eller henholdsvis 36.7 og 39 % av værdien av hele fiskefangsten; derefter kommer skrei og flyndre. Værdien av hjembragt fersk sild utgjorde i 1909 blot 175 604 M_r .

Størstedelen av den fra nordsjøfisket hithørende fisk sælges ved offentlig auktion i Geestemünde, Bremerhaven, Altona, Hamburg og Cuxhaven. Værdien av den i disse byer paa denne maate solgte fisk gik i 1910 op til 13.7 mill. M_r ; herav faldt 7.8 paa Weserhavnene, nemlig 6.7 mill. M_r paa Geestemünde og 1.1 mill. M_r paa Bremerhaven og 5.8 mill. M_r paa Elbehaynene, nemlig 1.2 mill. M_r paa Cuxhaven, 2.1 mill. M_r paa Altona og 2.5 mill. M_r paa Hamburg. Værdien av den i Hamburg solgte fisk fordelte sig paa de 3 derværende auktionarii som følger: Cohrs 1 662 564 M_r , Platzmann 119 601 M_r og von Eitzen 707 044 M_r .

For østersjøfiskeriernes vedkommende i 1909 optat 37 forskjellige fiskesorter i statistikken. Av totalværdien av disse fiskerier faldt i 1909 34.3 % paa Forpommern med Rügen, den pomerske bugt og Stettiner Haff, og 20.1 % paa Danzigerbugten og Frisches Haff.

Hvad den i Østersjøen fangede fisks værdi angaar, kommer aalen nr. 1 og derefter flyndre, sild og brisling („Sprotten“).

Det tyske sildefiskeri, der drives i Nordsjøen, begynner i juni og ender i regelen i desember. De tyske sel-skaper, som driver sildefangst, og som er steget fra 7 i 1900 til 14 i 1910, er: Leerer Heringsfischerei, A. G., Leer, Emder Heringsfischerei, A. G., Heringsfischerei Dollart, A. G., Heringsfischerei Grosser Kurfürst, A. G. og Fischerei A. G. Neptun, Emden, Elsflether Heringsfischerei Gesellschaft, Fischerei A. G. Weser, Elsfleth, Braker Heringsfischerei A. G., Brake, Heringsfischerei A. G. Visurgis og

¹⁾ Indbefattet Stettiner Haff, Frisches Haff og Kurisches Haff.

²⁾ Den hjemførte saltede sild er i statistikken opført under gruppen: produkter av sjødyr.

Av ny norsk sild tilførtes i 1910:	
78 206 tdr. fet- og smaasild .	mot 87 391 tdr.
48 615 , vaar- og slosild..	" 28 257 "
126 821 tdr.	mot 115 648 tdr. i 1909

saa at deficiten i importen av fetsild blir mere end oppeiet av de større tilførsler av vaar- og slosild. Stigningen i avsætningen av vaarsild finder tildels sin forklaring i den noget større efterspørsel i løpet av foraarsmaanederne, da andre billige sorter manglet, men skyldes hovedsagelig den omstændighet, at der ved den nye sæsons begyndelse ingen lagre fandtes av fjoraarig vaarsild.

Ved slosilden ligger aarsaken til den større import i fangstens tidlige begyndelse og det væsentlig større utbytte.

Forretningen i norsk sild kan i det store og hele betegnes som tilfredsstillende. Beholdningerne saavel her som i indlandet var ryddet til den nye fangsts begyndelse, hvad der hadde en gunstig indflydelse paa hele sæsonens forløp. Avsætningen af de mest gangbare sorter har sjeldent gåaet saa jevnt og regelmæssig som i det forløpne aar.

Fetsild: Den nye sæson aapnedes under særdeles gunstige markedsforhold; som følge av det avtagende skotske fiske og de overalt knappe beholdninger gik priserne for skotsk, hollansk saavelsom tysk sild temmelig raskt op. Fetsilden fandt derfor en god mottagelse, saa meget mere som kvaliteten ogsaa iaar viste sig at være tilfredsstillende. Der utviklet sig derfor fra begyndelsen af en livlig forretning, og da efterretningerne om en pludselig avtagen af fisket viste sig at holde stik, steg priserne hurtig, og stemningen forblev fast under sæsonens videre forløp. Som følge av de senere utilstrækkelige tilførsler af netsild fandt ogsaa gode partier garnsild kjøpere i større utstrækning end ellers pleier at være tilfældet.

Fetsildens kvalitet og størrelse var overensstemmende med kjøpernes ønsker, iafald hvad tidligfanget vare angik, og behandlingen kan ogsaa i det store og hele betegnes som tilfredsstillende. Flertallet av exportørerne synes nu at indse, at i den skarpe konkurrance om avsætningen fra alle produktionslandes side kan Norge kun opretholde sin stilling, naar kjøpernes krav med hensyn til varens behandling efterkommes. Det forekommer dog fremdeles, at partier paa grund av for løs pakning eller ujevn sortering gir anledning til klage, og avskiberen bærer for det meste tapet; han maa nemlig enten nøie sig med en lavere pris eller ogsaa bære omkostningerne ved paapakning. Disse stiller sig forholdsvis høie grundet forøkede arbeidsutgifter og den told, som han maa betale av den til paapak benyttede sild, ganske bortset fra, at de ellers ofte gode chancer for salg fra bordgaard tapte. Enhver, der ønsker at arbeide med markedet her, burde i sin egen interesse ta dette i betragtning.

Vaarsild: Forretningen i vaarsild svarte ikke til de store forventninger, som man i Norge utover vaaren hadde næret i betragtning af de høie priser for andre sorter og de ryddede lagre av gammel vare. Avsætningen var riktignok av nævnte grunde i maanederne mars og april større end ellers, men foregik hovedsagelig i de mindre sorter 7/800 og 8/900, indtil det usædvanlig tidlig be-

gyndende skotske fiske gjorde en brat ende ogsaa herpaa. Hvad Stettiner markedet angaar, saa maa det ikke glemmes, at en større foraarsforretning i vaarsild hører til undtagelserne, og at den egentlige avsætningstid er i høstmaanederne og da fortrinsvis for 5/600 og 6/700. Ogsaa av disse størrelser viste beholdningerne sig fuldstændig tilstrækkelige og har endnu ikke helt kunnet ryddes, mens de mindre merker trods betragtelig nedsatte priser omrent ingen paaagtning mere fandtes ved slutningen af aaret.

Slosild: Foraarsforretningen var av et litet omfang, og da kvaliteten var meget ringe, blev større beholdninger baade her og i Norge liggende usolgt til ut paa høsten. Først sent paa aaret fandt denne vare avsætning i skotsk behandling til vaarsildpriser og bragte saaledes salterne store tap.

Den nye fangst begyndte meget tidligere end i de sidste aar og med usædvanlig gode resultater. Desværre manglet næsten helt de store merker med et stykketal av 350/400 og 4/450 i stram pakning, hvilke ellers fortrinsvis kjøpes af røkerierne. Som erstatning var disse ofte nødsaget til at ta merket 4/500, hvorav tilbuddet var temmelig rikelig; men forretningen heri antok dog intet større omfang. Da slosilden iaar var av tilfredsstillende kvalitet og tilstrækkelig liten til at muliggjøre sortering af saa smaa merker, utviklet der sig en forholdsvis omfangsrik forretning i 7/800 styks vare i skotsk behandling, som ogsaa fremdeles er regelmæssig søkt. Middelstørrelserne finder ingen nævneværdig paaagtning, og man tør neppe paaregne at de forhaandenværende beholdninger og fortsat rikelige tilførsler vil kunne anbringes her.

Nordsjøsild: Paa grund av de forholdsvis lave priser for skotsk vare ved begyndelsen af sæsonen, blev der av denne sort omrent intet tilført markedet.

Skjæresild: Forretningen antok et noget større omfang og forløp likesaa gunstig som i det foregaaende aar. Lagrene av gammel vare var godt utsolgt til sommeren, den nye fangst begyndte forholdsvis sent, og tilbuddet holdt sig indenfor rimelige grænser. Priserne var faste og gik ved slutningen af aaret litt op.

Til rettesnor for enkelte avskibere kan nævnes, at følgende sorteringer er de mest gangbare: 20—25, 25—30, 30—35, 35—40, 40—45, 45—50, 50—60, 60—70. Derimot er sorteringer som 35—45, 45—55 upraktiske.

Islandssild: Avsætningen indskrænket sig som i tidligere aar til smaapartier av stor ganet og uganet, bugfast vare av god kvalitet. Alt andet fandt ingen paaagtning, og der kan ikke gjøres regning paa et større behov for denne sort her paa stedet.

Svensk sild: Fisket forløp omrent paa samme maate som i de sidste aar og gav godt utbytte, naar veir og strømforhold tillot det. Der blev saltet forholdsvis litet, næsten udelukkende largespent og spent, og tilførslerne herav var til utgangen av 1910 ubetydelige. Senere blev tilbuddet som følge av flere gode fangstdage i januar rikeligere; ialt tilførtes der dog markedet kun nogen tusen tønder.

Forretningen i britisk, hollandsk og tysk sild avvek ikke meget fra det forutgaaende aars, hverken hvad omfang eller avsætningen af de enkelte sorter angik, og forløp i det store og hele tilfredsstillende.

deri, at sildesæsonen i Lowestoft, som vanlig er vor slemteste konkurrent her, slog fuldstændig feil; ti mens de to kompagnier, som formidler importen av fersk sild fra Lowestoft til Altona i aaret 1909 befordret 216 816 kasser, beløp dette aars import sig til 134 611 kasser. Priserne stilte sig derfor ogsaa gjennemgaaende i 1910 meget gode, og var de nærmest dobbelt saa høi som i 1909. Et av de betydeligste firmaer, som omsætter fersk sild fra Norge her, solgte i 1910 116 764 kasser til en værdi av $\text{M. } 1\,121\,931$, hvilket opviser en gjennemsnitspris av ca. $\text{M. } 9.60$ pr. kasse.

Av iset fersk *fetsild* fra Nordland ankom hit i 1910 40 ladninger med 55 238 kasser, hvilket viser en mindre import av 26 000 kasser mot i 1909, og har dette som bekjendt sin aarsak deri, at nordlandsfisket hjemme var ifjor betydelig mindre, end det var i 1909, og hørte ogsaa fisket i fjorsæsonen to maaneder tidligere op end i det foregaaende aar. Saaledes ankom den sidste fetsildladning i forrige sæson hit i slutningen av desember 1910, mens den sidste fetsildladning i sæsonen 1909 ankom i februar maaned ifjor. Fetsildens kvalitet var udmerket, og hvis fetsildfisket i Nordland i forrige sæson hadde faldt likesaa godt ut som i 1909, saa hadde ganske sikkert betydelig flere fetsildladninger været eksportert hit, og hadde man da, hvis ogsaa pakningen hadde været jevn, erholdt gode priser, idet fisket i Lowestoft og Yarmouth faldt daarlig ut.

I tilslutning til vicekonsulatets indberetning ifjor for 1909 kan jeg nu meddele, at gjennemgaaende var fetsildens sortering i kassen betydelig bedre end den fetsild, som ankom hit i 1909, hvorved saadanne pristap paa fetsild, som 1909 opviste, paa grund av usortert store og smaa sild om hinanden i kassen, er egentlig ikke indtruffet i 1910, og dog kunde silden i flere tilfælder ha været bedre sortert; især var notfetsilden meget blandet. En omsorgsfuld sortering av silden, som eksporteres hit, er absolut at anbefale; ti de ganske smaa sild blir likefrem vraket her, idet de ikke egner sig for de tyske forbrukere. En vel sortert sildeladning holder sig altid under normale forhold i pris, saa at de utgifter, som sorteringen foraarsaker, erholdes altid rikelig tilbake. Saaledes betaltes her for 900 til 1200 stykker blandet fetsild i kassen ca. $\text{M. } 8$ til $\text{M. } 10$, mens for 800 stykker vel sortert fetsild i kassen $\text{M. } 15$ til $\text{M. } 18$ for kassen.

Den første ladning fetsild fra Nordland ankom hit den 24 august 1910, for hvilken ladning der erholdtes $\text{M. } 11$ til $\text{M. } 13$ pr. kasse; i september maaned erholdtes $\text{M. } 14$ til $\text{M. } 18$ for 7 à 800 stykker i kassen, og for en ladning paa 900 à 1000 stykker i kassen opnaaddes $\text{M. } 10$ à $\text{M. } 12$. I oktober betaltes fetsilden her med $\text{M. } 15$ til $\text{M. } 17$ for ca. 900 stykker i kassen. I slutningen av oktober maaned ankom en ladning av ringere kvalitet, hvorfor betaltes her med $\text{M. } 8$ pr. kasse. Priserne holdt sig derefter en tid paa et lavere niveau til midten av november, og var da prisen paa fetsild oppe i $\text{M. } 18$ pr. kasse, og holdt den sig da i denne høide til midten av desember maaned, hvorefter fetsildladningerne betaltes her med $\text{M. } 10$ til $\text{M. } 13$ pr. kasse.

Utsigterne for fetsilden iaar her paa markedet er gode, hvis man i første række bestræber sig for at sortere

den fetsild, som er bestemt for eksport hit, saa at al den her værdiløse smaa sild vrakes, og silden i kassen blir av en jevn størrelse med et stykkeantal av 700 til 900 stykker i kassen. Fetsilden viser sig at være særdeles godt egnet for røkerierne her, og er den derfor eftertragtet av fabrikkerne, naar størrelsen i kassen er jevn, og kvaliteten er god.

Vaarsildfisket hjemme iaar bragte hit paa markedet ca. 155 000 kasser iset fersk sild; herav ankom direkte til Altona fra Haugesund 55 dampere med 119 057 kasser vaarsild, og med rutebaatene over Hamburg ankom likeledes fra Haugesund 28 ladninger med 29 893 kasser. Fra Stavanger, Bergen og Flekkefjord ankom ogsaa med rutebaatene over Hamburg ca. 5000 kasser vaarsild.

Desværre maa jeg for vaarsilden dette aar meddele, at priserne stilte sig her paa markedet for denne vare betydelig daarrligere, end forholdet var i fjoraaret, og gjennemgaaende var priserne i hele sæsonen meget lave og i mange tilfælder tapbringende for de norske eksporter, og kun undtagelsesvis opnaaddes der priser, som bragte en knap, avmaalt fortjeneste. De laveste priser her paa markedet iaar for vaarsilden var nede i $\text{M. } 4$ pr. kasse, og kun i enkelte tilfælder oversteg de $\text{M. } 8$ pr. kasse.

Grunden til denne store og langvarig flauve sildepris her paa markedet for vaarsilden iaar har sin væsentlige grund deri, at fra midten til slutningen av januar maaned iaar var der en usædvanlig stor sildefangst i Sverige, og blev derved markedet her oversvømmet av svensk sild, som foraarsaket, at de store fabrikker her dækket sit behov for flere uker paa forhaand med rikelig sild til lave priser; dette bevirket, at ved den regelmæssige tilførsel af vaarsild fra Norge var tilførselen under hele vaarsildsæsonen større end behovet. Delvis var desværre flere ganger sildens daarrlige kvalitet ogsaa skyld i de lave priser, som i enkelte tilfælder skrev sig av, at endel ladninger blev meget forsinket underveis paa grund av uveir og storm, og garnsild og snurpenotsild, som hovedsagelig eksporterdes hit fra Norge, ikke taaler lang forsinkelse. (Den finere notstængsild sendes for det meste til Hull). Likeledes har jeg bragt i erfaring, at avsenderne holdt silden for længe tilbake i det haap, at markedet her vilde forbedre sig, og ankom saadanne ladninger for det meste i en meget daarrlig tilstand, saaat de maatte sælges til priser, som var langt under de gjældende dagsnoteringer. I det heletat bør alle eksportører og befragtere hjemme arbeide sammen for at naa det maal, at silden saa hurtig som mulig i frisk tilstand fra eksporthavnene, med saa hurtiggaaende dampere som mulig, sendes hit til markedet, saa at silden under normale veirforholde kan naa frem saa hurtig og frisk som mulig, hvorved man undgaar, at den maa sælges som sekunda vare til de store fabrikker. Saavidt jeg av forholdene kan danne mig en mening, saa synes det at fremgaa, at eksportørerne hjemme har endnu den anskuelse, at Altona kan bruke alt, som heter sild, uten at kvaliteten kommer videre i betragtning; men dette er fuldstændig feilagtig. Her er den regel, jo bedre vare, desto bedre priser, likesaa godt gjældende, som paa andre markeder. I vaarsildsæsonen iaar forekom nemlig desværre de tilfælder, at gamle, daarrlig salgbare sildelad-

eneste, som er gangbare, kun litet tilgjængelige, saa at konsumen etter maatte falde sterkere tilbake paa tysk og hollandsk sild.

Jeg tillater mig likeledes at fremhæve, at de laster av norsk sild, som ankom hertil, ogsaa i denne sæson næsten undtagelsesfrit maatte betegnes som gode. Ved siden av gjennemgaaende pene kvaliteter var ogsaa sorteringerne igjen reelle, tilsvarende merkerne, likesom pakningen var fast og dadelløs. Overmerkede partier forekom kun ganske sjeldent.

Importen av *fersk sild* fra Norge var igjen ganske betydelig og beløp sig til 2 409 997 kg. med 2 453 049 kg. i 1909.

Av *røket* og *torret fisk* likesom av *ansjos* blev intet tilført direkte fra Norge.

De tidligere gjorde forsøk paa at drive *havfiske* herfra er heller ikke iaar blit gjentat. *Sildefisket* paa vor kyst gav om vaaren ganske godt utbytte. Allikevel blev der betalt høiere priser for silden end aaret før. Om høsten blev der imidlertid fisket mindre. Kvaliteten av denne fangst lot desuten meget tilbake at ønske, og var der av den grund slet avsætning for den, selv til lave priser

Hornfisk blev der igjen fisket litet av. Fra aar til aar blir denne fisk knappere ved vor kyst. I forhold til størrelsen blev der betalt gode priser for den. *Torsk* blev der fisket rikeligere av. Større mængder kom igjen hertil med banen fra Bornholm via Kjøbenhavn og blev solgt glat til normale priser. *Stangaaufisket* gik meget slet, derimot blev der fisket rikeligere av *blankaal*. Dog faldt aalen iaar ret smaa, hvorfor den blot kunde sælges til lave priser.

Fra konsulatet i Geestemünde:

Havfisket og fiskehandelen. Havfisket og fiskehandelen i mit distrikt har igjen kommet sig noget efter tidligere at ha gjennemgaat nogen slette aar. De høie fiskepriser, som indtraadte i anden halvdel av aaret 1910 i Tyskland, den forsøkede fremstilling av tørret fisk, fiskehandelsnæringens anstrengelser og de i sin almindelighet bedre konjunkturer i Tyskland har fremmet fiskeomsætningen, og da tilførslerne fra sjøen paa grund av hyppig slet veir ofte var knappe, har gjennemsnitsprisen for alle fiske sorter i 1910 stillet sig noget høiere end aaret før. Saaledes beløp gjennemsnitsprisen sig for den ved auktionerne i Gestemünde solgte islandske flyndre til $11\frac{1}{2}$ pf. mot $10\frac{3}{4}$ pf. i 1909, islandsk torsk $6\frac{3}{4}$ mot $5\frac{1}{2}$, sei 6 mot $5\frac{3}{4}$. Til auktionerne i Geestemünde blev indbragt til salg:

Fra fiskedampere	2 274 reiser	66 464 226 $\frac{1}{4}$ pd.
" seilfartøier	320 —	206 250 "
" flodfiskere.....	2 669 —	397 214 "

Fra indlandet	369	forsendelser	137 149	pd.
" utlandet	121	—	99 919	"
" herv. firmaer	971	—	625 986	"
			67 930 744 $\frac{1}{4}$	pd.

Værdien av forannævnte kvanta beløp sig til:

For fiskedampere	M. 7 294 266.10
" seilfartøier	" 57 084.59
" flodfiskere	" 85 694.48
" indlandet	" 25 690.68
" utlandet	" 13 112.12
" herv. firmaer	" 163 697.90
Tils.	M. 7 639 545.87
1909	67 985 052 $\frac{1}{2}$ "
	6 998 285 81

Det ser ut til at havfiskkonsumen i Tyskland vil øke. De preusiske jernbaner vil nedsætte fragterne for fiskeforsendelser, og i nogen tid har kurser i tillavning av fisk været avholdte i indlandet med understøttelse av regjeringen for at utbrede forbruket av havfisk og gjøre den populær. Utsigterne for fiskeeksport fra Norge til Tyskland er under disse omstændigheder gunstige, da Tysklands fiskehandel ikke kan undvære nogen sorter og kvaliteter av den norske tilførsel. Forøvrig er der bestræbelser igang for at fordele fisketilførslen fra Norge, som hittil næsten udelukkende foregaar over Hamburg, mer paa de enkelte tyske fiskemarkeder. Neptunlinjen i Bremen har f. eks. nylig oprettet en direkte linje fra Vestnorge til Bremen via Geestemünde, saa der er anledning til at indføre den norske fisk til Tyskland ikke blot over Hamburg, men ogsaa over Tysklands største fiskehavn og fiskemarked Geestemünde. I Geestemünde fiskehavn er der fortiden 60 fiskehandlere en gros, 8 røkerier, 12 marinadeanstalter, 1 levertransfabrik og 1 stok- og klipfiskfabrik.

Markedet for saltsild var i almindelighet fast. I begyndelsen var priserne paa grund av store fangster lavere end aaret før, men blev derpaa ganske betydelig stramme. I den forestaaende sæson vil der bli utrustet et større antal fartøier av de tyske sildefiskeselskaper end aaret før, da Geestemünde sild- og havfiskeriselskap har 2 og sildefiskeselskapet Visurgis 10 loggere under bygning, samtlige med hjælpemaskine. Ogsaa andre selskaper ved Weser har nogen fartøier for sildefiske under bygning. Hvorledes markedet vil stille sig i indeværende aar, lar sig endnu ikke si, men ihvertfald vil der av nogen sorter ingen lagere være til den nye sæson.

Forretningen med fersk sild gik glat. Silden blev hovedsagelig forbrukt i marinade- og konserveindustrien. I første halvdel af indeværende aar tilførtes store fangster av svensk sild, saa at prisen faldt. Ogsaa fersk sild skulde mer end tidligere eksporteres fra Norge til Geestemünde, da Geestemündes marinadeanstalter foreträkker direkte tilførsel fremfor tilførsel over Hamburg-Altona.